

Afstand ter adoptie en vondelingen: Kenmerken en verschillen in 5 landen

Specialist bij
ongewenste zwangerschap
en afstammingsvragen

	Nederland	Vlaams- België	Duitsland	Engeland	Frankrijk
Bedenktijd na de bevalling bij een voornemen	3 maanden.	2 maanden.	8 weken.	6 weken.	2 maanden.
Plaatsing baby tijdens bedenkijd	Neutraal pleeggezin.	In de meeste gevallen direct bij het aspirant adoptiegezin, soms eerst in een tijdelijk pleeggezin.	Neutraal pleeggezin. Indien keuze voor open adoptie en alle betrokkenen het wensen dan al eerder bij aspirant adoptieouders.	Neutraal pleeggezin of bij aspirant -adoptieouders.	Neutraal pleeggezin of gespecialiseerd kindertehuis.
Termijn waarop aspirant adoptieouders de adoptie mogen aanvragen	Als het kind min. 1 jaar bij de aspirant adoptieouders heeft gewoond.	Hier staat geen vaste periode voor. Meestal is dit ongeveer 6 maanden na plaatsing bij het adoptiegezin. Het hangt af van wanneer het Adoptiehuis heeft vastgesteld dat alles goed verloopt in het adoptiegezin.	Dit verschilt per situatie.	Als het kind min. 10 weken bij de aspirant adoptieouders heeft gewoond.	Als het kind min. 6 maanden bij de aspirant-adoptieouders heeft gewoond.
Besluit kan niet meer door de moeder terug worden gedraaid bij minimaal	1 jaar en 3 maanden. Als de adoptie door de rechter is toegekend, dat is minimaal 1 jaar en drie maanden na de geboorte (bedenkijd plus termijn aanvraag adoptie).	8 maanden. Als de adoptie door de rechter is toegekend, dat is minimaal 8 maanden na de geboorte (bedenkijd plus termijn aanvraag adoptie).	8 weken. Na ondertekenen schriftelijke afstandsverklaring bij 8 weken, kan dit niet meer teruggetrokken. Wel kan de rechter de verklaring nietig verklaren om redenen.	16 weken. Als de adoptie door de rechter is toegekend, dat is minimaal 16 weken na de geboorte (bedenkijd plus termijn aanvraag adoptie).	3 maanden. Bij drie maanden, dus één maand na het besluit, wordt het kind bij adoptieouders geplaatst. Dan is het besluit definitief en kan het kind niet meer terug naar de biologische ouders.
Soorten adoptie	Open en gesloten adoptie. Geen juridisch verschil. Bij open adoptie kunnen brieven en foto's uitgewisseld. Mogelijkheden tot contact tussen moeder en kind worden in de begeleiding aan moeder onderzocht. Ontmoetingen vinden steeds vaker plaats.	Twee juridische soorten: Volledige adoptie: alle juridische banden worden verbroken en de adoptie kan niet teruggedraaid worden. Deeladoptie: het kind behoudt enkele juridische banden met de biologische familie en de adoptie kan teruggedraaid worden. Komt weinig voor en betreft alleen oudere kinderen. Ook open en gesloten adoptie.	Open en gesloten adoptie. Geen juridisch verschil. Bij open adoptie kunnen brieven en foto's uitgewisseld. Ook kunnen ontmoetingen plaatsvinden.	Adoptie kan zowel in een vrijwillig als in een onvrijwillig kader. De toestemming van ouders om het kind af te staan ter adoptie, is volgens de Engelse wet niet nodig. In dit schema is de gang van zaken bij vrijwillige afstand ter adoptie opgenomen. Ook open en gesloten adoptie.	Twee juridische soorten: volledige en deeladoptie. Volledige adoptie: vaak jonge kinderen, alle juridische banden worden doorgesneden. Deeladoptie: vaak oudere kinderen, niet alle juridische banden worden doorgesneden. Geen open adoptie.
Nazorg voor adoptieouders/kind	Raad voert één of meer nazorggesprek(ken) met adoptieouders. Adoptievoorzieningen van Fiom neemt contact op met adoptieouders binnen 1 jaar na plaatsing kind en biedt nazorg aan adoptieouders en geadopteerden.	Als het hele proces is afgerond, kunnen alle partijen nazorg ontvangen als ze dit wensen. Adoptiehuis doet daarnaast standaard na de adoptie nog drie huisbezoeken.	Er is contact met de adoptieouders tot de adoptie.	Na de plaatsing blijven betrokken instanties monitoren en adviseren tot de adoptie.	Pleegzorgorganisatie volgt de ontwikkeling van het kind tot de adoptie.
Contact moeder en kind/adoptieouders	Kan via brieven en foto's (via Fiom). Soms ook ontmoeting.	Kan via brieven en foto's (via het Adoptiehuis). Nadat het kind 18 geworden is, zijn ontmoetingen ook mogelijk.	Bij open adoptie kunnen brieven en foto's uitgewisseld. Ook kunnen ontmoetingen plaatsvinden (via het adoptiebureau).	Kan via brieven en foto's, maar ontmoetingen zijn ook mogelijk.	Bij volledige adoptie geen mogelijkheid tot contact ouder(s) en kind. Bij eenvoudige adoptie wel.
Biologische vader	De biologische vader wordt zo mogelijk bij het proces betrokken.	De biologische vader wordt zo mogelijk bij het proces betrokken. Ook eventueel andere mensen uit de omgeving van moeder.	De biologische vader wordt zo mogelijk bij het proces betrokken.	Als het mogelijk is worden zowel de biologische vader als familieleden bij het proces betrokken.	De biologische vader en andere familieleden worden normaal gesproken niet bij het proces betrokken.
Kind kan inzage dossier aanvragen	Vanaf 16 jaar.	Vanaf 12 jaar.	Vanaf 16 jaar.	Vanaf 18 jaar.	Vanaf 18 jaar. Minderjarigen kunnen inzage vragen met toestemming van hun adoptieouders.
Kind kan zoekactie starten	Vanaf 16 jaar. Om redenen gebeurt dit soms eerder.	Vanaf 18 jaar.	Vanaf 16 jaar.	Vanaf 18 jaar.	Vanaf 18 jaar. Minderjarigen kunnen een zoekactie starten met toestemming van hun adoptieouders.
Bevallen onder geheimhouding	Mogelijk, maar geheimhouding niet gegarandeerd.	Mogelijk, maar geheimhouding niet gegarandeerd.	Niet mogelijk. Niet nodig vanwege de mogelijkheid onder pseudoniem te bevallen.	Lastig omdat er (politieke) druk is om de biologische vader en familieleden standaard bij het proces te betrekken.	Niet mogelijk. Niet nodig vanwege de mogelijkheid anoniem of onder pseudoniem te bevallen.
Anoniem bevallen	Wettelijk niet toegestaan.	Wettelijk niet toegestaan.	Wettelijk niet toegestaan, maar wordt gedoogd.	Wettelijk niet toegestaan.	Kan sinds 2002 bij wet. Kosten door de staat betaald. Gegevens bewaard bij een landelijke instantie. Meer dan 70% van de binnenlandse adopties betreft.
Onder pseudoniem bevallen	Niet bij wet geregeld. Protocol is in de maak met Ministerie en betrokken organisaties.	Niet bij wet geregeld. Met de wetsvoorstellen die in 2017 klaarlag, is niets gedaan.	Bij wet geregeld. De Wet vertrouwelijke geboorte sinds mei 2014: de staat betaalt kosten zwangerschap, bevalling en nazorg.	Niet bij wet geregeld.	Bij wet geregeld. De vrouw kan identificerende gegevens achterlaten, die worden bewaard bij een landelijke instantie.
Vondelingen-luiken / kamers	Sinds 2014 acht vondelingenkamers, waarvan vier in een ziekenhuis.	Sinds 2000 1 vondelingenluik, in Antwerpen.	Sinds 2000 ruim 90 vondelingenluiken, waarvan twee derde in ziekenhuizen. Er zijn geen officiële cijfers bekend.	Geen. (De officiële instanties vinden dat er genoeg hulp geboden wordt).	Geen. (Geen noodzaak omdat anoniem bevallen per wet geregeld is).
Aantal baby's in vondelingenluik / kamer	Geen.	Van 2000 tot juni 2020 18 baby's.	Tussen april 2000 en mei 2010 in totaal 278, daarna onbekend.	Niet van toepassing.	Niet van toepassing.
Aantal vondelingen buiten de vondelingenluiken / kamers	Gemiddeld één á twee vondelingen per jaar.	Van 2004 tot juni 2020 zeven gevonden baby's. (Geen officiële cijfers beschikbaar).	In de periode 2006-2019 werden er 96 vondelingen en 281 overleden baby's gevonden. (Volgens Terre des Hommes, er zijn geen officiële gegevens bekend).	Volgens officiële instanties 1 á 2 per jaar en sommige jaren zelfs geen, volgens populaire media 50 per jaar. Dit betreft zowel levende als overleden baby's.	Minder dan 10 vondelingen per jaar.
Abortusgrens	24 weken.	12 weken, tenzij is voldaan aan een aantal voorwaarden. Momenteel is er een wetsvoorstel in behandeling om deze periode te verlengen naar 18 weken.	Na 12 weken, tenzij is voldaan aan een aantal voorwaarden. Na de 12e week vaak nog wel mogelijk.	24 weken.	12 weken, tenzij is voldaan aan een aantal voorwaarden.
	Nederland	Vlaams- België	Duitsland	Engeland	Frankrijk